

taalcultuur

Leonie Cornips (1960, Heerlen), bijzonder hoogleraar Taalcultuur in Limburg aan de Universiteit Maastricht, doet onderzoek naar de relatie tussen de gesproken talen en dialecten in Limburg en de identiteit die eraan ontleend wordt. Hier doet ze tweewekelijks persoonlijk verslag van haar zoektocht.

Rowwen Hèze

Brand Consultancy verklaapte een jaar geleden dat popmuziek het sterkste cultuurmerk in Limburg is. Limburgers zetten Rowwen Hèze met een stip op één, gevolgd door Pinkpop. Theo Joosten, de gitarist van Rowwen Hèze, vertelt aan L1 dat Rowwen Hèze zich jarenlang 'het best bewaarde geheim van Limburg' noemde en 'gelukkig is toch blijikbaar dat geheim dan ontvouwen'.

Begin oktober speelde de band in Paradiso en ik was erbij. Ik was nieuwsgierig hoe dit sterke Limburgse 'cultuurmerk' in Amsterdam ontvangen zou worden. Ik genoot van de muziek en ik keek mijn ogen uit. Bier landde op mijn hoofd en schouderaars in plaats van in dorstige kelen.

Vooran bij de tribune ontstond een moshpit, waarbij fans bij het snellere 'Bestel mar' springend maar ontspannen tegen elkaar duwden. Ik zag bezoekers in zelfgemaakte blauwe klompen. Opeens hing in Paradiso, toch een grootstedelijk poppodium, een goedmoedige landelijke sfeer. Veel fans waren afkomstig uit Noord-Limburg, maar ook uit Wageningen, Zwolle en Noordwijk. Niet echt grote steden dus, maar plaatsen die zich vooral op het platteland oriënteren. Een jonge bezoeker vertelt me dat hij zijn Rowwen Hèze-T-shirt gekocht heeft tijdens de Zwarte Cross die door de Achterhoekse rockformatie Jovink & the Voederbietels opgericht is.

Rowwen Hèze zingt over het dorp en vooral over bier: 'Bestel mar' en 'Heej kon gen glaas loate stoan, Heej zoop ze allemaal leg' (Bertje) om maar twee uit vele voorbeelden te noemen. En fans gooien bier tijdens de concerten. Geen wonder dat Gulpen Bierbrouwerij eind mei 2005 samen met de band het Rowwen Hèze-bier presenteerde dat ruim twee jaar lang op de markt bleef. Het doel was, zo meldt de bierbrouwerij, om 'eenieiders bekendheid te versterken. Dit zowel landelijk als mede, en uiteraard in het bijzonder, aan het Limburgse thuisfront.' Het is helemaal goed gekomen met die bekendheid. Met het Rowwen Hèze-bier haalde een koper ook een bijzondere bierfles in huis. Hij of zij kon kiezen uit zes verschillende bieretiketten,

van ieder bandlid één, voorzien van portretten gemaakt door Jack Poels. Niet alleen de band, maar ook het eigen merk bier veroverde een nationaal podium. Toen Rowwen Hèze in de Heineken Music Hall speelde, werd daar ook het Rowwen Hèze-bier gepromoot; nota bene in het Heineken-bolwerk.

Iets wat we dierbaar vinden, zoals Rowwen Hèze en de muziek, beleven we - ook omdat ze zo dicht bij zichzelf blijven - als authentiek. Theo Joosten zegt op L1: 'We hebben gewoon altijd gedaan wat we het best konden en wat het dichtste bij ons hart stond om zo eerlijk mogelijk muziek te mogen maken.'

Vaak wringt het als iets wat we koesteren op commerciële wijze ingezet wordt omdat dat zo onecht lijkt. We denken niet graag aan carnaval als een commercieel feest.

Maar producten die samenhangen met een 'sterk cultuurmerk' als Rowwen Hèze zijn meer waard dan hun economische waarde. Ze worden een felbegeerd bezit voor wie de band en de muziek koestert. Supermarkt Jan Linders speelde hier ook op in door de uitgifte van zegels waarmee slotconcert-T-shirts en Rowwen Hèze-zonnehoeftjes te sparen vielen. En dat werkte. Jan Linders kon zich daardoor extra afficheren als supermarkt van het zuiden (met vestigingen tot net onder Arnhem) en fans op Facebook schreven: 'Ja jammer dat ze in Noord-Holland niet te krijgen zijn' en 'Hier Wageningen en geen Jan Linders te bekennen in de omgeving, helaas'.

Voor mij is interessant dat door de commerciële markt ook het dialect waarin Rowwen Hèze zingt gebruikswaarde en nieuwe sociale betekenissen krijgt. Het dialect van America is een verhandelbaar 'product' geworden dat te beluisteren valt van Paradiso tot Groningen en van Vliszingen tot Maastricht. Het heeft dus een nationaal platform veroverd, een nieuwe status en prestige dankzij Rowwen Hèze. Voor buitenstaanders begerenswaardig om te zingen, misschien om te spreken en zeker om zegeltjes voor te sparen. Zal daardoor het dialectlandschap in Noord-Limburg veranderen?

TAALCULTUUR

LEONIE CORNIPS
l.cornips@mgl.nl